

Postbus 9657
5602 LR Eindhoven

Aan: Gemeente Eindhoven
bestemmingsplannen@eindhoven.nl

Datum: 26 oktober 2021

Onderwerp: Reactie op Voorontwerpbestemmingsplan Deelgebieden Woensel-Zuid 2021

Geachte heer/mevrouw,

Het in het kader van het afgesproken vooroverleg toegezonden Voorontwerpbestemmingsplan Deelgebieden Woensel-Zuid 2021 geeft ons aanleiding tot de volgende reactie.

Allereerst weer de opmerking die wij al jaren maken.

Bij het opstellen van bestemmingsplannen wordt wat betreft archeologie nog steeds uitgegaan van het beleidsplan 2008-2012 en wat cultuurhistorie betreft van de cultuurhistorische waardenkaart van 2008.

Wij verzoeken dringend om ambtelijke capaciteit vrij te maken voor actualisatie van dit beleidsplan en van de waardenkaart.

Het voorliggende plan voorziet vooral in het actualiseren van een aantal verouderde bestemmingsplannen. Daarbij hebben wij in de toelichting een groot aantal, in onze ogen, storende misvattingen gelezen. Verder verzoeken wij om niet alleen de monumenten op te nemen maar ook de cultuurhistorisch waardevolle panden te vermelden. Voor dit laatste doen wij in onze reactie een voorstel.

Toelichting, paragraaf 2.1 Historisch perspectief:

- Het historisch perspectief dient o.i. aan te vangen met: Woensel wordt al in 1161 in een oorkonde van Paus Victor IV vermeld als "Gunsella" en wordt in de volgende eeuwen herhaaldelijk genoemd (oorkondenboek Noord-Brabant tot 1312, H.P.H. Camps). Overigens is de verklaring van de herkomst van de naam Woensel een mogelijkheid en geen stelligheid.
- De oudste bewoningssporen dateren uit de volle middeleeuwen (2008 Archeologisch rapport nr. 30, Liesbet Van den Bruel en anderen).
- Van een begijnhof is in de germaans-frankische tijd geen sprake.
- De woningen van Eindhoven Vooruit waren bedoeld als proef voor een buurtje en lagen niet aan een bestaande radiaal.
- De verdichting langs de radialen was eind 19^e eeuw al gaande en niet pas vanaf 1920.
- Het plan Cuypers-Kooken dateert van 1918 als voorbereiding op de annexatie, die in 1920 en niet pas 10 jaar later plaatsvond.
- Het idee van spinnenweb heeft alleen betrekking op de verkeersstructuur, aan de

uitbreidingsplannen lag vooral de tuinstadgedachte ten grondslag.

- Oud-Woensel is de wijknaam, het stadsdeel heet Woensel-Zuid.
- De zin over de naoorlogse wijkgedachte klopt op zich maar staat midden in een alinea over de ontwikkeling van de Fellenoord, die er niets mee te maken heeft.
- Met Lijmbeek wordt niet de Gender bedoeld. De Limbeek, of Lijmbeek, later Windgraaf vormde vroeger een natuurlijke grens tussen Woensel in het noorden en Strijp in het zuiden. Limbeek zou afgeleid zijn van limb-beek wat zo veel betekent als waterloopje bij het moeras. Limb betekent slappe bodem of weke prut. Als Windgraaf kwam hij in de 16e eeuw net voor de Emmasingel uit in de Gender om zo gezamenlijk de stadsgracht van Eindhoven in te stromen. De Windgraaf had als functie de afvoer van regenwater van de weilanden. Toen de riolering kwam werd hij overbodig. (J.Spoorenberg in de Eindhoven-encyclopedie)
- De naam Schimmelse watermolen dateert weliswaar uit de 16^e eeuw maar de molen was veel ouder en wordt voor het eerst vermeld in 1379.
- De oudste bewoningssporen dateren uit de volle middeleeuwen (2008 Archeologisch rapport nr. 30, Liesbet Van den Bruel en anderen).
- pagina 12 Kronehoef: De (vernieuwde) hoeve uit de negentiende eeuw is in 2021 gesloopt.

Archeologie:

De omgevingsdienst Z-O Brabant (ODZOB) heeft een nieuw onderzoek uitgevoerd naar de archeologische verwachtingen in onder andere dit gebied. Ga daar na hoe de kaart er uit gaat zien (is nog niet vastgesteld, maar dat gebeurt binnenkort).

Paragraaf 3.6.2. Cultuurhistorie

De, mede in overleg met deelnemers van onze stichting gedane, aanbevelingen zijn in het algemeen goed overgenomen. Desondanks ook hier enkele kanttekeningen.

- Waarde Cultuurhistorie 1, Historische wegstructuren:

De aanname dat de historische tracés voldoende geborgd zijn met de hoofdbestemming verkeer is discutabel. Bij ingrepen zoals herinrichting of herbestemming hoeft dan geen cultuurhistorische toetsing meer plaats te vinden. Wij betwijfelen of de Waarde Cultuurhistorie 1 voldoende houvast biedt voor de kleinschalige open bebouwingsstructuur met doorzichten.

- Regeling in het bestemmingsplan: Bouwaanduiding 'karakteristiek'.

Hierbij zijn niet alleen panden van belang die in architectonisch opzicht van waarde zijn, maar ook panden die 'typologisch', namelijk representatief voor een fase in de ontwikkeling van het gebied zijn.

Monumenten pagina 46:

Ons voorstel is om ook hier de cultuurhistorisch waardevolle panden te vermelden, waarbij wij aan de volgende panden denken (overigens noemen wij in Limbeek ook een paar panden waarvan de aanduiding karakteristiek wat ons betreft mag vervallen).

Mensfort:

-Jan Heynslaan 46 (voormalige dagwinkel en consultatiebureau uit 1961)

Kronehoef:

-Kronehoefstraat 30a (voormalig openbare schoolgebouw uit 1933)

-Runstraat 1 (karakteristieke trapgevel uit 1929, gebouwd en eigendom van bekende Eindhovense fotograaf André van de Kerkhof) Historische stedenbouwkundige structuur: Woensel en gelegen aan een Historische wegenstructuur voor 1900

-Runstraat 21 (lage arbeiderswoning uit 1914) Historische stedenbouwkundige structuur: Woensel en gelegen aan een Historische wegenstructuur voor 1900

-Runstraat 27 (lage woning neorenaissance uit 1904, achterbouw uit 1905 en deeltje links uit 1914) Historische stedenbouwkundige structuur: Woensel en gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

-Frankrijkstraat 128 (fraaie wederopbouwarchitectuur, voormalig pand Boerenleenbank uit 1956) Aan de weg gerelateerde bebouwing, gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900 en historisch landschap

-Frankrijkstraat 37-59 (fraaie vooroorlogse architectuur uit 1935). Aan de weg gerelateerde bebouwing en gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

-Frankrijkstraat 63-73 (fraaie vooroorlogse architectuur uit 1935). Aan de weg gerelateerde bebouwing en gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

-Boschdijk 408-410 (fraaie vooroorlogse architectuur uit 1936) gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

-Boschdijk 416 (fraaie vooroorlogse architectuur uit 1936) gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

-Boschdijk 418-422 (fraaie vooroorlogse architectuur uit 1936) gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

Limbeek:

-Lijmbeekstraat 102-106 mag komen te vervallen. Weinig karakteristieke panden!

-Lijmbeekstraat 105 mag komen te vervallen. Weinig karakteristiek pand!

-Lijmbeekstraat 142-146 (lage arbeiderswoningen uit 1900) Aan de weg gerelateerde bebouwing en gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

-Lijmbeekstraat 148-150 (lage arbeiderswoningen uit 1907) Aan de weg gerelateerde bebouwing en gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

-Lijmbeekstraat 152 (lage arbeiderswoning uit 1898) Aan de weg gerelateerde bebouwing en gelegen aan een historische wegenstructuur voor 1900

Met vriendelijke groet,

Namens de Henri van Abbe Stichting,

W.S. Seuren, voorzitter

M.T. Hermanussen, secretaris

De Henri van Abbestichting heeft ten doel: de bevordering, bescherming en Instandhouding van die zaken, die naar het oordeel van het stichtingsbestuur In het belang van de cultuurhistorie, de architectuurhistorische waarde of hun schoonheid voor de toekomst dienen te worden bewaard, in het bijzonder vanuit het oogpunt van de monumentenzorg. De Stichting is actief binnen de gemeentegrenzen van Eindhoven en in de gemeenten van de regio Zuid-oost Brabant.